

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1407199/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב דוד ברוך לאו – נשיא, הרב אליעזר איגרא, הרב מיכאל עמוס

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד גיתית נחליאל)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד יהושע מאיר שוורץ)

הנדון: הוראות בשיקול דעת רחב בדבר הסדרי מכירת נכס משותף על בסיס הסכמים וקיזוזי חובות

פסק דין

הערעור שלפנינו הוא על החלטת בית הדין הרבני האזורי ירושלים (הרכב ד) שקבע:

א. כונס הנכסים יערוך שומה לדירה, הצדדים ישלמו את שכר השמאי בחלקים שווים.

ב. כונס הנכסים יפרסם את הדירה למכירה ויקבע כללים, כמקובל, להגשת הצעות רכישה, עלות הפרסום תחול על הצדדים בחלקים שווים.

ג. על כונס הנכסים לדאוג לקבלת התמורה המרבית הניתנת להשגה בעד הדירה.

ד. הכונס יקבע מועד להתמחרות בין מגישי ההצעות.

ה. מחלק האיש בדירה ישולמו החיובים המוכחים בגין מזונות הילדים, החזרים מוסכמים של רישום הדירה ושל חלוקת רכוש, החזר תשלום משכנתא וקיום פסקי דין. ככל שהאיש ירצה לרכוש את חלק האישה בדירה יהיה עליו לפרוע את החיובים האמורים בנוסף לרכישת חלק האישה בדירה.

ו. בעניין דמי השימוש, במסגרת פירוק השיתוף כונס הנכסים יעסוק גם בחלוקת השימוש בדירה, הכונס ישמע את עמדות הצדדים בעניין השימוש בדירה מהשעה שהייתה צריכה להימכר. כונס הנכסים יפנה לבית הדין שאלות בנידון, ככל שיעלו.

ז. על האישה לאפשר לכונס הנכסים להציג את הדירה לפני רוכשים המתעניינים ברכישה.

ח. כונס הנכסים יהיה רשאי להגיש בקשה לבית הדין למתן צו פינוי כנגד האישה מהדירה ככל ויראה שנוכחות האישה בדירה מסכלת את הלך המכירה.

ט. לאישה תעמוד זכות ראשונים לרכישת הדירה במחיר ההצעה הגבוהה בהתמחרות.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בדיון שלפנינו שאל בית דין את בא כוח המשיב אם הוא מוכן לפשרה שהיא למעשה מימוש הרשום בהסכם הצדדים שזכות האישה לרכוש את הדירה על סמך שומה עדכנית של הדירה ולא על סמך שומה מלפני כמה שנים. אולם זה דרש כמה תנאים כפי שהוצגו בפרוטוקול הדיון:

בא כוח המשיב השיב:

אני מוכן, אבל: כתב הרב איגרא להפקיד 30,000 ש"ח כי זה ערעור כוזב ושקר וכל המטרה ההיא לעכב את מכירת הדירה. היא חשבה שיתקדם הליך הנזקים וזה לא קרה. אני שוחחתי עם בא כוח האישה לאחר הדיון ואמרתי לה "אם לא נסתדר זה ילך לכונס הנכסים, וחבל". ואז היא אמרה לי "אני אגיש ערעור ולא יתקדם דבר". ככה מושכים זמן.

לערעור הזה אין רגליים ואבקש 30,000 ש"ח הוצאות. זה מגיע לאור התנהגות האישה ובאת כוחה.

אומר כן, אני יודע שמטרת האישה לא לתת לאיש את חלקו, ואני צריך שיניים. אני רוצה שיבוא שמאי לדירה נקייה ומסודרת, ולא עושים תרגילים. ואני רוצה פסק דין – כמה היא משלמת בתמימת חוזה ועל החשבון וכמה זמן נותנים לה לשלם יתרה כי איני חושב שתקבל משכנתא.

ולגבי חובות אני אומר: אם האיש חייב לאישה כסף הוא ישלם, אבל האישה ניצלה ועשתה לו חוב בהוצאה לפועל של 360,000 ש"ח. לא אכפת לי שחלק מהכסף יישאר בנאמנות, אני לא מוכן מראש לקזז: על משכנתא יש לנו השגות, לגבי הוצאה לפועל אנו נפעל ולא נכונה ההחלטה על מזונות עבר. הם ניצלו את זה שהוא בחו"ל ולא מגיע לדיונים.

נבקש פסק דין על 30,000 ש"ח הוצאות כי זה ערעור שכולו שקרים ורמאויות. זו דרכה של האישה. ולגבי הצעת בית הדין הרבני – אם אני מסכים שהיא תגור בבית והיא תקנה – זה מותנה שאני אוודא שמישהו יהיה בביקור השמאי. אני רוצה החלטה על זמנים – מתי התשלום, וקנס אם לא; ולגבי חובות – אפשר לשים בנאמנות ולעכב, אבל לא קיזוז אוטומטי; וגם לגבי השכירות, אם זה התייקר מאז ועד היום.

עולה מדרישות בא כוח הבעל כדלקמן:

העברת כספי ההפקדה בסך 30,000 ש"ח לידי המשיב;

שמאות הוגנת בנוכחות נציג המשיב;

כספי החובות של המשיב למערערת יוצגו בנאמנות עד לבירור;

הגדלת חיוב המערערת בתשלום מחצית שכר דירה מהגיע הבת הקטינה לגיל שמונה-עשרה לפי שמאות ראלית של שווי שכר הדירה ולא 2,000 ש"ח שהם סכום לא עדכני.

באת כוח המערערת הגיבה:

לגבי "איך נראית הדירה": האישה חיה בעוני כי הבעל לא משלם גרוש לילדים, הכול משלמת היא לבד מהמשכורת העלובה שלה, ולכן הבית שלה לא נראה טוב. לאבא לא אכפת מילדיו – 'אכזרי כעורב'.

לגבי החובות: היו לו שנים של הוצאה לפועל, והוא לא טען דבר – שנים. לא בכדי ההוצאה לפועל של המזונות מוצדק. כתבו שהוא ישלם מזונות ילדים והוא לא שילם, לכן יש חובות, וזה יקוזז. להציע שהיא תוציא מכיסה חובות ותשים בחשבון נאמנות כדי שהוא יכול ללכת להוצאה לפועל – מה פתאום! ?

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

איך תעשה זאת? היא לא תוציא גרוש מעבר, והיא צריכה שווי דירה מינוס החובות ולא מעבר.

המערערת הוסיפה:

30,000 זה ה'גרושים' שחסכתי לחתן את ילדיי. אין לי, אני חיה בצמצום גדול. מגדלת לבד ילדים – עשרה ילדים, חלקם נשואים. חיתנתי שני בנים והוא לא נתן 'גרוש' לחתונות. לא שילם על מזונות כלום. אבקש שזה יחזור.

לאחר שמיעת טענות הצדדים באנו למסקנות כדלקמן:

אומנם צודק בא כוח המשיב שהמערערת נקטה צעדים להאריך את הדרך ולמנוע ככל יכולתה את מימוש הסכם הגירושין.

מאידך גיסא: אין המדובר בהסכם גירושין רגיל העוסק בחלוקת דירה שלכאורה חלוקתה מתבקשת על פי החוק, אלא בהסכם 'ייחודי', שלמעשה נכפה עליה כדי לקבל את גיטה, הכולל מסע בקשת סליחות שנכפה על המערערת והמוכיח שכבודו של המשיב חשוב לו יותר מעשרת ילדיו. וכבר דרשו חז"ל על הפסוק "בכל מאודך" – "יש אדם שממונו חביב עליו מגופו". וכפי שאמר בא כוח המשיב, והדברים נכתבו גם בכתבי הטענות של המשיב, שסדר עדיפויותיו של המשיב היה לברוח מן הארץ כדי שלא יכפה עליו על ידי המערערת לוותר על חלקו בדירה.

בית דיננו אינו יודע מי אשם בגירושי הצדדים. מה שברור לנו הוא שהמשיב העדיף את המאבק על כבודו וממונו והזניח את המאבק על זכויותיו וחובותיו בגידול ילדיו.

לאחר הדיון, העיון בהסכם הגירושין ובטענות הצדדים ועל בסיס ראייה רחבה של התיק קובע בית הדין כי:

1. על אף הזמן שחלף הדירה תימכר על פי התנאים שנקבעו בהסכם שבין הצדדים.
2. בית הדין האזורי ימנה שמאי לשומה עדכנית של הדירה (יש לציין כי בשמאות עדכנית יש משום פיצוי על ההשתהות במכירת הדירה).
3. כאמור בהסכם הגירושין זכות האישה – המערערת להודיע לבית הדין בתוך שלושים יום אם היא רוכשת את הדירה.

בתוך תשעים יום נוספים יהיה על המערערת להעביר למשיב את תמורת חלקו בדירה בניכוי החובות הרובצים עליו והכוללים את האמור בהסכם הגירושין וכן בניכוי דמי המשכנתא שאותם שילמה המערערת וחוב המזונות שצבר המשיב.

אומנם למשיב טענות על חובות אלו – זכותו כמובן לדון בחובות אלו בערכאות המתאימות, וככל שתחויב המערערת בהחזרים יפעל המשיב לגביית אותם חובות בכל דרך שיבחר.

מן החובות יש לקזז הנ"ל סך 2,000 ש"ח בגין כל חודש החל מהתאריך שנקבע בהסכם לתשלום של האישה עבור השימוש בדירה. נדחית בקשת המשיב להצמיד את הסך הנ"ל לשווי שכר דירה עדכני: בחלקו של המשיב מתגוררים ומשתמשים עשרת ילדיו, מן הראוי היה שאם ברצונו לבקש מהם שכר דירה יואיל ויפנה אליהם, אלא ש-2,000 ש"ח לחודש, כאמור, התחייבה המערערת לשלם כשכר דירה ועליה לעמוד בהתחייבותה.

4. אנו נענים לבקשת בא כוח המשיב שנציג מטעמו יהיה נוכח בשעת השמאות ויעשה מאמץ שהדירה תוצג במצב מיטבי.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

5. על אף הרצון לחסוך לצדדים כסף אנחנו משאירים על כנו את מינוי כונס הנכסים שמינה בית הדין קמא מאחר שללא מעורבות הכונס נראה שלא יתקדם דבר בתיק זה.

6. דמי הערבות שהפקידה המערערת יוחזרו אליה.

7. ההחלטה מותרת לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים.

ניתן ביום י"א באייר התשפ"ג (2.5.2023).

הרב מיכאל עמוס

הרב אליעזר איגרא

הרב דוד ברוך לאו – נשיא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה